

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre..... 16 kor.
 Negyedévre..... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre..... 20 kor.
 Negyedévre..... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre..... 24 kor.
 Negyedévre..... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszafizet
 vagy megőrségre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Árnyék szám ára 6 fillér.

Alispán belügyminiszter.

Igen fordulat állott be Biharvármegye 1908 évi közszükségleti alapjának költségvetése ügyében.

E lapok olvasói előtt ismeretes ugyanis, hogy dacára annak, miszerint már az 1909. évet tapossuk, tehát Biharmegye már a folyó évi költségvetés alapján gazdálkodik, még az 1908. évi közszükségleti alap költségvetése ma sincs jóváhagyva.

A költségvetés miatt konfliktus keletkezett a belügyminiszter és a vármegye között. A miniszter ugyanis törvényellenesnek tartja a vármegye által a közszükségleti alapra kivetett 5 és fél százalékos pótdadót és e miatt megtagadta a jóváhagyást.

A vármegye ez ügyben a nyáron rendkívüli közgyűlést hívott egybe s azon kimondotta, hogy joga van 5 és fél százalékos pótdadót kivetni, ha ezt a megye gazdálkodása megkívánja. Eme határozatát pedig azzal indokolta a vármegye, hogy a belügyminiszter már hagyott jóvá ily magas pótdadót.

A miniszter intézkedése ellen a vármegye az Andrássy által alkotott garan-

tiális törvénnyel élve a közigazgatási bíróságnál keresett jogorvoslatot. Az ügy már több hónapja fel van terjesztve a bírósághoz, azonban arról semmiféle értesítés nem érkezett.

Tegnap egyszerre váratlanul a belügyminiszterrel jött ebben az ügyben leirat. Nem a költségvetést hagyja jóvá a miniszter a leiratban, hanem *kérdőre vonja az alispánt.*

A közigazgatási bíróság ugyanis áttette az ügyet a belügyminiszterhez, annak bizonyítása végett, hogy már 1906-ban tényleg jóváhagyott-e a miniszter egy hasonló megyei határozatot? A belügyminiszter a közigazgatási bíróság ezen intézkedésére tegnap leiratot intézett az alispánhoz. A leiratban kifogásolja a miniszter az alispánhoz azon indokolását, hogy már 1906. február 3-án 3056—906. szám alatt kelt intézkedésével egy hasonló megyei határozatot jóváhagyott volna.

A jelzett szám alatt tényleg jóvá lett hagyva egy hasonló határozat, ezt azonban *nem a jelenlegi belügyminiszter, hanem a darabontminiszter* hagyta jóvá. Ez a jóváhagyás pedig *törvényellenes* volt, mert a törvények világosan kimondják,

hogy a vármegye a közszükségleti alapra csakis 5 százalékos pótdadót vehet ki. A vármegyei alispán azon állítása tehát, hogy a jóváhagyást a jelenlegi belügyminiszter eszközölte volna, nem felel meg a valóságnak.

Felhívja ebből kifolyólag a miniszter az alispánt, hogy állításának igazolására tegye meg a jelentését.

A darabont kormány miatt most alighanem kellemetlensége lesz Biharvármegye alispánjának, aki pedig annak idején ugyancsak kurtán és furcsán akart elbánni a koalíciós kormány belügyminiszterével.

Bár Biharvármegye annak idején semmit sem tett az alkotmány védelmére, mégis az alkotmányvédő törvény paragrafusaiba kapaszkodott, hogy a nemzeti kormány belügyminiszterének állítólagos önkénykedése ellen megvédje a törvényhatóság autonómiáját. E tulságos buzgólkodásában azonban olyan térről szedett argumentumot, amely szívéhez közel esik, a darabont kormány törvénytelen rendeletéből. Ez mégsem lehet jogforrás a magyar alkotmány védelmében. Ennek kimutatásával e furcsa küzdelemben Andrássy

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Lányi Géza és a Pósa-asztal.

A nemrég elhunyt Lányi Gézáról a hírneves cimbalmosról sok érdekes apróság került bele az ujságba. Elmondhatunk mi is egyet-mást azokból a kedves történetekből, melyek a fekete cigányművészről fennmaradtak.

Lányi Géza sokszor büszkélkedett a még meglevő és népszerű Pósa-asztalnál, az írók és művészek találkozó helyén azzal, hogy Frigyes főhercegnél cimbalom tanításainak emlékéül egy gyémánt nyakkendőöt kapott. És a nyakkendőöt szertelen gögőssé tette. A Pósa-asztal tagjai mosolyogva türték Lányi Géza fennhagyását, míg végre be nem borult Lányi Géza dicsőségének.

A Pósa-asztal tagjainak ugyanis egy rettenetes kompromittáció adat jutott tudomásukra a cimbalomművész pozsonyi szerepléséről.

Lányi Géza ugyanis, váhányszor felutazott Pozsonyba a hercegi családhoz, mindannyiszor gondosan beparfümözte magát, úgy, hogy a mikor belépett Frigyes kir. hercegné lakosztályába valóságos felhőként vonult be vele együtt. A herceg első ízben nem szólt semmit, másod-

ízben már nagyon fintorgatta az orrát, de mikor harmadízben jelent meg Lányi Géza szörnyen beszagosítva, akkor már két lakáj várta füstölő készülékkel s a bámuló cimbalmost körüljárták, megfüstölték s csak így dezinficiálva eresztették be a hercegnő szobáiba.

Szegény Lányi Géza aznap alig tudta a cimbalomját rendesen elvégezni s többé nem fecskendezte tele a ruháját illatszerrel.

A Pósa-asztalnál közudomású lett a blamázs s mikor Lányi Géza legközelebb nagy legendákat beszélt pozsonyi szerepléséről, rászóltak jobbról-balról:

— Ne beszélj Géza, mert mindjárt behozatjuk a füstölőt!

Lányi Géza módfelett ragaszkodott Pósa Lajoshoz s valósággal bálványozta. Ha valaki Pósa Lajosra csak tréfából is egy rossz szót szólt Lányi Géza rögtön hajba kapott vele. Ezt annál is inkább megtette, mert Dankó Pistával versengett, hogy Pósa kegyeit jobban kinyerje. A tagok persze mulattak rajta. Egyszer Kolozsvárra ment mesemondásra Pósa Lajos s ezt az alkalmat arra használták fel az asztal tagjai, hogy Lányit megugrassák. Mikor Lányi Géza megjelent az asztalnál, meglepetve vette észre, hogy a tagok rém módon titkol-

nak előtte valamit s a rejtélyes beszélgetésből azt vette ki, hogy Pósa Lajost el akarják csapni az elnökségből. Rettentő dolog volt ez! Lányi Gézának még a haja is az ég felé emelkedett, kétségbeesetten sietett a táviróhivatalba feladni a következő sürgőnyt:

Nagy veszély fenyeget. Le akarnak dönteni szent elnöki székből. Azonnal jöjj. Lányi Géza.

Pósa vissza telegrafálta:
 Ha Isten velem, ki ellenem. Pósa.

Másnap volt a mesemondás s csak harmad, vagy negyednap jött vissza Pósa. Ezalatt Lányi Géza rohant fűhöz-fához. Hajnalban felverte Feszty Árpádot.

— Árpád, Árpád, nagy baj van — hülledezett Lányi, — lázadás, ribillió!

— No mi az? Mi az? Csodálkozott Feszty.

— Pósa le akarják dönteni az elnöki székből.

— Ugyan ne beszélj. Pósa sziklaszilárdan áll, mint a Sion hegye. Nem lehet őt ledönteni.

— De becsületszavamra! Erősködött Lányi.

— Jó jó, majd teszünk róla!
 Azzal futott Lányi Géza Evva Lajoshoz, a Népszínház igazgatójához.

VÉGELADÁST nem hirdetek,

bár kézimunka újdonságaim **Karácsonyi ajándéknak legolcsóbban** nálam szerezhetők be. — Hozzávalókban s pamutokban nagy választék. — **Szmyrna nyírás s montirozások** gyorsan. — A legszilárdabb s ezért a legolcsóbb árak. —
Tátray Gusztáv, Rakoczi-ut, Orsolya-templom mellett.
 Telefon 783.

javára billent a mérleg. Andrassy különben sem az a legény, aki megijednék az árnyékától. Ime most ő kerekedett felül.

A nagy minisztertanács.

Kossuth Ferenc lakásán tegnap vasárnap minisztertanács volt, melyről a következő félhivatalos kommunikét adták ki:

A gyengélkedő Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter lakásán, — mint a Magyar Tudósító jelenti — vasárnap délelőtt 11 órakor minisztertanács volt, melyen a kabinet valamennyi tagja résztvett. A tanácskozás mintegy két óra hosszat tartott és tárgyai folyó ügyek voltak.

A félhivatalos eme szűkszavú közlése természetesen nem igen nyújt tájékoztatást arról, hogy milyen »folyó ügyekről« volt a minisztertanácsban szó, de annyit minden találgatás nélkül lehet állítani, hogy a tegnapi fontos konferenciának elsősorban a bankkérdés volt a tárgya, amely most az egész politikai helyzetet uralja. A bankkérdés megoldása nélkül nyugodt kormányzás egyáltalában nem képzelhető. A függetlenségi párt most már annyira exponálta magát az önálló bank mellett, hogy valamelyes hirtelen visszavonulás ebben a kérdésben alig képzelhető. A nemzeti bank hiveinek élén nem kisebb ember áll, mint Justh Gyula, a képviselőház elnöke, akinek az ő akciójában Holló Lajos és Batthyány Tivadar gróf a fegyvertársai.

A függetlenségi pártnak a bankkérdésben való merev álláspontja nagyon megzavarta a kormánynak a fuzióra irányuló akcióját, mely a katonai engedményekben csucosodott ki. A politikai helyzet felette zavaros, úgy, hogy Wekerle miniszterelnök, a ki ma utazik Bécsbe, nem fog kedvező alakulásról referálhatni a királynak.

Holló Lajos a »Zeit« tegnapi számában ismét nyilatkozik a bankkérdésről. Azt mondja,

— Igazgató ur, nagy a baj. Pósa elcsapják. Holnap lesz a szavazás.

— De hiszen ott leszünk mi is. Lelekesítette őt Evva.

Este a Pósa-asztal tagjai szokatlan nagy számban jelentek meg. Forró volt a hangulat. Mindenki Pósa-át ültették és az elnöki székbe Ambrus Zoltánt ültették. Egyszerre kinyitott az ajtó s belépett rajta Pósa Lajos. Dörgő abcug fogadta. Lányi halálsápadtan nézett rá s egyszerre, mintegy varázslátszerűen felhangzott a kortes-nóta a Kossuth nóta dallamára:

Pósa Lajos híres költő,
De csak gyermekverset költő.
Éljen tehát ennek folytán
Az új elnök: Ambrus Zoltán!
Éljen a haza!

Pósa Lajos megdöbbenve közeledett az asztalhoz s látván, hogy Ambrus Zoltán kevélyen terjeszkedik az asztalfőn, az asztal utolsó sarkába húzódott szerényen. Az éljen és abcug állandóan viharzott. Szegény Lányi Géza halálos verejtéket izzadott. Pósa-át alig akadt egy két híve. Végre Pósa szóhoz jutott.

— Kedves barátaim! Mélyen megrendülve látom és hallom, hogy ti engem elcsaptatok. Én hoztalak össze benneteket s előbb volt meg a Pósa-asztal s csak azután lettetek ti a tagjai (Viharos ellenmondások, zugás, abcugolás. Le vele!) Nem engedem, hogy ilyen könnyen végezzetek velem. Szavazzatok, a megválasztandó elnök nevét írjátok egy papírszeletre s dobjátok egy üres kalapba.

Általános tetszés fogadta a szavakat s most már csak az volt a kérdés, hogy kinek

hogy a függetlenségi párt nem engedhet álláspontjából és az önálló bankot követeli. A ő információja szerint Wekerle kartellbankot akar. Ez a megoldás a függetlenségi pártot is kielégítené.

Wekerle Bécsben Wekerle Sándor miniszterelnök ma Bécsbe utazott és holnap audecián jelentkezik a királynál.

Vérengző rablótámadás egy postahivatalban.

Agyonlőtt postatiszt. Agyonvert rabló.

Székesfehérvárról jelentik a Magyar Távirati Irodának: Az itteni állomáson levő 2. sz. postahivatalban az elmúlt éjjel borzalmas eset történt. Hajnalban fél 2 órakor egy álarcos alak lépett a hivatalba, hol akkor négyen foglalatostkodtak: Kiss Zoltán 39 éves segédellenőr, Schmidt Ferenc 22 éves segédpostás, Berényi József és Szajkó József postaszolgák.

A rabló kezében hatalmas revolvert szorongatott és az asztalra egy karabélyt tett le. A revolvert lövésre tartva, mindenkit lelövésellel fenyegetett, ha pénzt nem adnak.

A hivatalnokok ijedtükben nem tehettek mást és odaadták a rablónak az összes pénzesleveleket, mintegy 50,000 koronával terhelve, amit a haramia a magával hozott börtáskába helyezett. A zsákmány átvétele után a rabló Kiss hivatalnokra lőtt, ki hemlokon találva holtan esett össze.

Azután a többiekre tett több lövést. Berényi szolga, ki vállán megsebesült, hirtelen a rablóra vetette magát. Ezt látva Szajkó szolga, Berényi segítségére ment és együttesen lelepték a földre, majd Szajkó a rabló kezéből kicsavarta a fegyvert, azzal a gyilkos fejét szétzúzta.

Az esetről a rendőrséget értesítették, honnan Simon Sándor helyettes rendőrkapitány

hajnali fél 3 órakor megjelent a rablógyilkosság színhelyén. Csak reggelre tudták megállapítani a gyilkos kilétét, Kern István javítóintézeti szolga személyében. Kern 1889 óta áll a székesfehérvári javító-intézet szolgálatában. A rendőrség a rablógyilkos feleségét egyelőre fogva tartotta, mert gyanu merült fel arra nézve, hogy tudott férje tervéről. A pénzből semmi sem hiányzik. Az eset a városban nagy konsternációt keltett.

A vizsgálatot már a nap folyamán teljesen befejezték. Kern egyelőre még a rendőrség fogházában van. Az asszony vallomása egyelőre hivatalos titok. Székesfehérvárott azonban meg vannak róla győződve, hogy az asszony tisztában volt férje szándékával.

Kiszivárgott még az is, hogy a megölt rabló lakásán megejtett házkutatás alkalmával igen súlyos bűnjelöket találtak, amelyek arra engedtek következtetni, hogy Kern Istvánnak voltak büntársai. Az asszonyt holnap kísérik át az ügyészség fogházába.

Székesfehérváron az esetet tegnap a lapok rendkívüli kiadásokban adták hírül.

A vizsgálat kiderítette, hogy a tettesnek nem a mostani első rablása, mert már ezelőtt másfél évvel ő rabolta ki a kötölei postát is. A házkutatás alkalmával igen sok fegyvert és tőltényt találtak nála.

A délolaszországi pusztulás.

Az újabb értesülések, melyek a rettenetes katasztrófáról érkeznek meghatóbbnál-meghatóbb képeket tárnak fel. Most már az egyes menekültek is segítenek a katasztrófa vázolásában. Ugy azonban, mint az megtörtént, leírni emberi toll nem képes. A tegnapi értesítések szerint Hódossy Imre megmenekült a katasztrófától. Az egész Olaszországban gyűjtéseket rendeznek

Egyszer Pósa Lajos, Gárdonyi Géza és Lányi Géza elhatározták, hogy elmennek Feszty Árpád tuskulimába, a komárommegyei Kingyes pusztára. Sürgönyöztek Fesztynek, hogy várja őket Komáromban s Lányi bepakolta a cimbalját, azzal vonatra ültek, Komáromban nagy meglepetéssel konstatálták, hogy se Feszty se hozzátartozói közül senki sincs a vasutnál. Megrökönyödve bandukoltak a városban s összetalálkoztak Tuba János képviselővel, a Pósa-asztal tagjával.

— Hát ti mit kerestek itt?

— Feszty Árpádhoz akarunk menni.

— Tyűh, az nem megy olyan könnyen. Oda nem minden ember tud eltalálni.

Végre akadt egy fiakkeros, aki esküdözött, hogy ő tudja, merre van a Kingyespuszta s elindult e három vándorral, de bizony nem tudta, hogy merre van. A sok mellékuatra eltévedezett s onnan vissza kellett fordulnia s be is sötétedett. Seholy egy mécs nem pislogott s mire megérkeztek, Feszty már le is fektült. A gyertyát is eloltotta, mikor egyszerre megpendült a cimbalom az ablaka alatt. Feszty uszott a gyönyörűségben. Kinn énekeltek is. Sose hallott olyan szépen dalolni. (Ez a vallomása a Pósa-asztalnál óriási derűséget keltett, mert Gárdonyi és Pósa énekeltek. Aztán kiugrott az az ágyból, gyertyát gyújtott s abban a pillanatban beolódik az ajtón egy cimbalom, meg egy szurtos, vigyorgó ábrázat.

Aztán következtek Pósa Lajos és Gárdonyi Géza. Feszty Árpád megbüvölve nézte azt a jelenetet. Szörnyűködve kérdezte, hogy ju-

a kalapját használják fel e célra. Hirtelen megakadt a szemük Lányi Géza kalapján.

Lányi csaknem leesett a székeről, hogy az ő kalapjából kerüljön ki Pósa bukása. Hiába tiltakozott, a tagok az ő kalapjába dobálták szavazólapjaikat.

Kihúzták az egyik cédulát. Pósa Lajos neve állt rajta. Kihúzták a másodikikat is, azon is Pósa neve volt. (Lányi szeméi csillogtak.) Kihúzták a harmadikat, negyediket, tizediket és így tovább s mindeniken Pósa neve volt. (Lányi ujjongott, hadonászott örömben.) Érdekes, hogy az egész társaság együtt éljenzett Lányival s midőn az utolsó cédulát is felbontották, azon Ambrus Zoltán neve állott. Viharos abcug! És el kezdtek ordítani, hogy azt a gazember árulót, ki intrikált Pósa ellen, ki kell csapni az asztaltársaságból. Pósa elfoglalta az elnöki széket s ekkor tizen is megragadták Lányi Gézát és ráordítottak:

— Gazember, te voltál az áruló! Te szavaztál Ambrus Zoltánra.

Szegény Lányi Géza rekedtre kiabálta magát, hevesen tiltakozott a vád ellen. Pósa pedig diadalmasan foglalta el újból az elnöki széket. Feszty Árpád odaszólt Lányi Gézának:

— Na látod te bolond, hogy nem lehet Pósa-át ledönteni!

— Jájáj Árpád, ne higgy azoknak a bolondoknak, becületszavamra mondom, hogy le akarták dönteni. De Pósa megjelent, beszédet mondott és hasra vágódtak.

Igy végződött a Pósa-asztal nagy elnökválsága.

a szerencsétlenek segélyezésére. A föld belseje még most sem szűnt meg háborogni. Tegnap újabb két erős lökést éreztek.

A legújabb értesüléseink a következők:

Hodossy Imre Rómában.

Róma, január 4. Hódossy Imre, a budapesti ügyvédi kamara tiszteletbeli elnöke, aki a földrengés idején a Messina melletti Taorminában tartózkodott, a kíséretében lévő családtagokkal együtt ma Rómába érkezett.

Palermo, január 4. Az orosz konzul családja elpusztult. Azt hiszik, hogy a felesége életben maradt. — A »Volta« hajón egy egyhónapos csecsemőt szállítottak, akit halott anyja emlőjéről szakitottak le.

Messina, január 4. Tegnap újból több lökést éreztek; a második lökés nagyon erős volt. Több mint tizezer katona dolgozik a romok között, hogy kiszabadítsa az életben maradtakat.

Palermo, jan. 4. A sújtott területeken az életben maradt lakosság kedve már nem olyan kétségbeesett. Az életkedve lassanként visszatér. — Az érsek 300 ágyat bocsájtott a sebesültek rendelkezésére. — A St. Giovanni kolostor összedőlt és 260 embert temetett maga alá.

Róma, január 4. Tegnap az összes templomokban gyászistentiszteletet tartottak a földrengés áldozataiért. Valamennyi templom zsúfolásig megtelt. Különösen a Szent Péter-templomban tolongott óriási tömeg. Itt *Rampolla* biboros cerebrálta a gyászmisét. A templomban gyászravatal volt fölállítva.

Az utcákon urnák vannak fölállítva, hogy a szerencsétlenek számára gyűjtsenek. A diákok cédulákat osztogatnak szét, melyekben arra szólítják föl a közönséget, hogy adakozzanak a katasztrófa áldozatainak. Nemcsak pénzt, hanem bármilyen élelmiszert is lehet adni.

tottak idáig ebben az időben s meghallgatván a viszontagságos utat, felkiáltott:

— Hiszen akkor ti nem is vacsoráltatok!

— De nem ám pajtás, volt a válasz. Éhesek vagyunk, mint a farkasok.

— Mi lesz ebből? sopánkodoti Feszty — mit adok nektek?

Hirtelenében mégis kikerült az éléskamrából egy kis szalonna, kolbász s más efafta s állította az Istenre, hogy az előző nap hozatott bort, meg ásványvizet a szállítóval. Fel is bontott egy üveget mindjárt, megkóstolta: víz volt. A második is víz. Meg a harmadik is. Huszonöt üveget is felbontott s mindenik vizet tartalmazott. Már-már azt hitte, hogy a szállító csupa tévedésből vizet adott, midőn Gárdonyi Géza az ő nyugodt flegmájával szintén felbont a tulsó oldalon egy-két üveget. Azokban már bor volt igazán! Lett is erre nagy öröm. Lányi belevágott a cimbalomba s szebbnél-szebb nótákat játszott. Feszty pedig, kinek deli termete egyenesen a táncra volt teremtve, örülten táncolt, a többiek is kedvet kaptak tőle. Feszty összecsókolta Lányit, aki a mulatság közepén abba hagyta a muzsikát s hirtelen összecsomagolta a cimbalomát, hogy neki menni kell.

— Hova? Kérdezték csodálkozva.

— A Népszínházba. 10 órakor próbám van.

A pusztán kinn nem volt se koci, se ló s ezért Feszty levelet írt Ogyellán lakó nénjéhez, az ottani szolgabíró feleségéhez, hogy adjon Lányinak kocsi, lovat s küldje le Komáromba.

A községben hamarosan híre futamodott,

UJDONSÁGOK.

* **A vegyes felülvizsgáló-bizottság megalakítása.** A hivatalos lap közli a honvédelmi miniszter rendeletét az állandó vegyes felülvizsgáló-bizottságok szervezése és összeállítására tárgyában. E szerint Nagyváradon az 1909. évben január 22-én, febr. 18., márc. 18., áprili 23., május 18., június 17., július 15., aug. 24., szept. 29., okt. 18. és 26-án, nov. 16. és dec. 16-án lesznek a felülvizsgálatok. A Nagyváradon működő állandó vegyes felülvizsgáló-bizottság polgári elnökévé *Glac* Antal főispán, helyettes polgári elnök gyanánt *Mesey* Mihály törvénytudósági tagot kérte fel a miniszter.

* **Kinevezések az igazságügyről.** Az igazságügyminiszter *Balász* György és ifj. *Kádár* Gyula nagyvárad kir. ítélőtáblai irnokokat, jelenlegi alkalmazásuk helyén, irodatiszté nevezte ki. — Ugyancsak az igazságügyminiszter *Szilágyi* D. Gábor belényesi, *Blegye* László belényesi, *Varga* József nagyvárad-városi, *Reindl* József belényesi, *Fluck* Ernő nagyvárad városi, *Nagy* Sándor berettyóújfalusi és *Weissmann* Vilmos berettyó-újfalusi kir. járásbírói irnokokat jelenlegi alkalmazásuk helyén irodatiszté nevezte ki. A nagyvárad kir. ítélőtábla elnöke *Kató* István kismarjai lakos, végzett joghallgatót ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

* **Ingyen fa a szegényeknek.** A napokban ajánlottuk a polgármester figyelmébe, hogy Nagyváradon rengeteg sok szegény embernek még nyomorúságosabbá teszi helyzetét a tél szigora. Nedves, dohos lakásokban dideregnek, mert nincs fűtő anyaguk. Naponként alig pár krajcárt kereső szegény emberek a szatócsboltokból 3—4 krajcárjával szerzik be a fát, amely még arra sem elég, hogy egyszer jól befűthessék vele lakásaikat. *Rimmler* Károly polgármester gondoskodott, hogy eszen a nagy

hogy milyen híres-neves vendége van a szolgabíróknak s a falubeli cigányok már is ott settenkedtek a palánk körül megnézni a nagy pesti művészt. Nagyon furcsa szemmel néztek a pesti vendégre s bökdezték egymás oldalát:

— Disznó legyenek, ha ázs ázs ur nem cigány!

Lányi Géza rettenetesen büszke volt, mikor a szolgabíró a terrasra vitte reggelizni. Eközben az irnok megtudta, hogy a szolgabíró kocsija bevisz egy urat Komáromba s engedelmet kért a szolgabírótól, hogy ő is felülhessen.

A szolgabíró persze annak rendje ez módja szerint Lányit kérdezte meg, hogy nem lesz-e terhére, ha az irnok ur is felül a kocsira. Lányi Géza nagy leereszkedéssel mondta:

— Csak jöjjön, jöjjön.

Lányi Géza felült a kényelmes ülésre, az irnok pedig a bakra. Nem tartotta illendőnek, hogy ilyen nagy művésszel egyenrangú helyen üljön.

Hanem ugyan megjárta szegény irnok.

Kitudódott a faluban, hogy a nagy művész nem más, mint egy közönséges cigány. Azóta nem volt maradása. Ezzel gunyolták reggel, délben, este, társaságban, vendéglőben, kaszinóban, hivatalban, mindenütt. U óvégre is annyira elkeseredett, hogy áthelyeztette magát más községbe. Lányi Géza pedig tíz órára megérkezett a Népszínház próbájára s még sokszor eldicsekedett, hogy milyen nagy ur volt ő egyszer Ogyallán.

nyomoron enyhítsen. Tegnap délelőtt tartott tanács ülésen előterjesztést tett, hogy a Rimánóczy által hagyományozott gőzfürdő és szálloda jövedelméből, amely a végrendelet szerint a szegényügyre fordítandó, 1800 koronát jutaljon ki a városi tanács 6 waggon tűzifára, amelyet a szegények között ingyen osszának szét. A tanács az előterjesztést magáévá tette. Ezen határozathoz képest a főkapitány intézkedett a fa beszerzése iránt s megbízta *Kemény* Ignác tb. r. alkapitányt, hogy az előbbi évekhez képest, ezuttal is teljesítse a szegények között az ingyen tűzifa kiosztását.

* **A munkáslakások ügye.** Tegnap a munkáslakások építési bizottsága értekezletet tartott a vármegyén az építéshez szükséges pénzek felvétele tárgyában. A bizottság megállapodott abban, hogy az építési költségeket a megye alapjaiból veszi fel. E célra a legjobban álló alapokat jelölte ki a bizottság. Összesen 73000 koronát fognak felvenni az alapokból, míg az ezen felül szükséges pénzt kölcsön útján fogják fedezni.

* **Mit kaptak a József-bakák Boszniában?** Boszniában levő bakáink karácsonyi megajándékozására indított nemes mozgalom a végleges leszámolás szerint 3354 kor., 90 fillért eredményezett; és pedig befolyt pénzáradékban 1549 kor., 58 fillér, a december hó 18-án rendezett bosnyák ünnepély pedig 1805 korona 32 fillér tiszta jövedelemmel zárult. A fenti összegből az alább felsorolt tárgyak küldtek Mostárba bakáink között leendő kiosztás végéig, melyek egy tétel kivételével mind helybeli kereskedőknél szereztek be.

192 drb zsebkendő, 96 drb törülköző, 60 drb alsóing (gyapju), 60 drb alsóing (flanell), 40 drb alsónadrág (gyapju), 60 drb alsónadrág (flanell), 40 drb ing (gyapju), 60 drb vászon ing, 60 drb vászon alsónadrág, 144 drb evőeszköz (kés, villa, kanál), 48 drb zsebkés, 96 drb pénztárca, 24 drb beretva, 100 drb szappan, 120 drb dohánytárca, 80 drb pipa, 80 drb dohányzacskó, 48 drb fésű, 48 drb bajuszkefe, 48 drb kezitükör, 100 pár érmelegítő, 60 pár cérna keztyű, 32 drb zseborá, 32 drb óralánc, 100 drb cigaretta-szipka, 8 drb hajnyírógép, 100 doboz levélpapír, 46 drb naptár, 100 kg. szalona, 30 klgrm szalámi, 2 klgrm tea, 10 klgrm csokoládé, 200 drb gyümölcskenyér, 150 drb mézes kalács, 400 pár szürke keztyű, 720 pár barchet kapca. Ezen felül készpénzben 787 kor. bocsájtott a 3-ik zászlóaljparancsnokság rendelkezésére. Természetbeni adományok, melyek szintén lekötődtek a következők: 1 hordó szilvórium, 3 üveg rum és likőr, 1 csomag pipa, 5 csomag tea, 1 alsóing és nadrág 45 drb érmelegítő egy-egy szivarral, 1 dzt téli harisnya, 5 klgrm szalonna, 1 csomag pogácsa, 1 csomag imakönyvek és szentképek és 1 csomag képes levelezőlap.

* Tartalékos hadnagyok kinevezése.

A 37. József ezredbe a következő zászlósok neveztek ki tartalékos hadnagyokká: Lakatos Gábor, Tóth Béla, Horzetzky György, Solti Henrik, Török Ödön, Czebe István, Kindler Ferenc, Elekes Gyula, Szegő Pál, Karakasevics Milivoj, Vámos Miklós és Szabó Gyula. Mindannyian a folyó évi január 1-ével kapták meg wranycsillagot.

* **Járványos betegségek Bihar megyében.** A megyei főorvos jelentése szerint Biharvármegye területén az elmúlt év december havának második felében a járványos megbetegülések száma a következő volt: Kanyaróban megbetegedett 208, tifuszban 41, vérhasban 202, roncsoló torokban 95.

* **Splényi Ödön halála.** *Splényi* Ödön báró, nyugalmazott rendőrtanácsos tegnap hajnalban megbalt Erzsébet-köruti lakásán. *Splényi* Ödön báró 67 éves volt: 1842-ben Csermehely községben, (Nyitra megyében) született. Korán a katonai pályára lépett, ahol a századossáig vitte fel. Tanár volt a Ludovika Akadémián majd a katonaságtól kilépve, mint szolgabíró működött Fejérmegyében. 1885-ben a rendőrséghez nevezték ki kerületi kapitányi ranggal és az országos kiállítás területén működött mint rendőrkapitány. Rendőrtanácsossá 1890-ben nevezték ki. 1904. március 12-én saját kérelmére nyugdíjba helyezték. A rendőrségtől azért távozott, mert az Engl-féle borhamisítási ügyben a sajtó részéről erős támadások érték. — *Splényi* több kitüntetést szerzett, így tulajdonosa volt a Ferenc József-rend lovagkeresztjének, a Szerb Takova-rendnek, a perzsa nap- és oroszlan-rend 4. oszt. jelvényének, bírta a szerb koronarend tiszti keresztjét. Tizenkilenc évi rendőri működése alatt egész Budapest megismerte. Különösen színházi körökben, ahol mint *Blaha Lujza* férje állandóan megfordult; nagyon kedvelték a mindig nyájos és mindig kedélyes bárót. A mióta nyugdíjaztatta magát, a közéletből teljesen visszavonult, az utóbbi években már magánélete is zárkózottabbá lett. Halála nagy szenvedésektől váltotta meg. Temetése ma délután lesz.

* **Majomtanóoltató szerbek.** Tegnap délután a nagyvásártéren élénk feltűnést keltett három szerb ember, akik majmokat akartak táncoltatni. Mindegyiknek egy-egy majma volt és mindannyian rémitő piszkosak voltak. A három művészt a rendőrségre kísérték s innét toloncuton kerültek vissza harcias hazájukba.

* **Nagy szerencsétlenség a Hungária-gőzfürdőben.** A Nyár-utca 7. szám alatti Hungária fürdőben tegnap este baleset történt. A városban az a hír terjedt el, hogy kazánrobbanás következtében a fürdőben nagy szerencsétlenség történt, ez a hír azonban tulzottnak bizonyult. Az történt, hogy a gőzházban egy gépcső nem bírta el a túlhevítést, megrepedt és a forró gőz előntötte Nagy Béla fűtőt, Dózsa János és Vadász Ignác munkásokat, mind a hárman igen súlyos égési sebeket szenvedtek és a Rókus-kórházba kerültek. A rendőrség jelentése szerint igen súlyosnak minősíti az esetet: A kazánházban — így mondja a jelentés, — négy ember volt tegnap. Dózsa János fűtőmunkás, Nagy Béla fűtő, Verebes Ignác fűtőmunkás és Szabó András kazánmunkás. Nyolc óra tájon a harmadik számú csoportban megrepedt az egyik gőzvezetőcső. Amit nemsokára nyomon követett a kazán felrobbanása. A gőzház nyomban megtelt forró vízzel, gőzzel és a kazán tüzevel. Nagy Béla, Verebes és Szabó négykézláb kimásztak, de Dózsa már eszméletét veszítette. A mentők valamennyit a Rókusba szállították. Dózsa ma reggel megbalt. Nagy Béla aligha lesz megmenthető. A nyár-utcai fürdőben nemrég hozzávetőleg két hónap előtt is történt hasonló szerencsétlenség. Amikor az új csöveket bevezették. Kis-bbfajta robbanás volt, amely alkalommal Boda István fűtő szenvedett sérülést. A rendőrség a kazánházat bezáratta és a vizsgálatot megindította.

* **A mentő-osztály működése decemberben.** A nagyváradai mentő osztály az elmúlt december hónapban is megfelelően teljesítette neves feladatát. Összesen 30 esetben nyújtott segílyt és pedig megjelölt 17 balesetnél és megkeresésre 13 beteget szállított. Négy évi

fennállása óta, 1904. október 15-től 1908. évi december 31-ig segédkezett 1081 balesetnél s 1034 betegszállításnál.

* **Andrássy rendelete az alkoholisták gyógyítására.** A belügyminiszter a következő rendeletet adta ki az alkoholisták gyógyítására vonatkozólag minden elmeegógyintézet vezetőségéhez. »Az alkoholizmus ellen való védekezés nagy fontosságától indítva és az államháztartási betegápolási költségeinek csökkentése érdekében elrendelem, hogy az állami elmeegógyító-intézetek, mint az alkoholizmus áldozatainak megmentésére hivatott ténvezők, az iszákosok gyógyítását különös gondjuk tárgyává tegyék. E célból szükségesnek tartom, hogy az intézetek orvosai az ápolószemélyzetnek alkoholelleses oktató előadásokat tartsanak s nekik a szeszitalok élvezetétől való teljes tartózkodást ajánlják. Minthogy pedig az eddigi élelmészeti rend szerint könnyen megtörténhetik, hogy az ápolóknak adni szokott szeszitalokhoz iszákos, epileptikus, vagy általában intérieti betegek is hozzájuthatnak, minthogy továbbá az ápolói szolgálat a legnagyobb fokú állandó éberséget, önuralmat és a legjobb példaadást követeli, a szeszitalok illetményeket beszüntettem úgy, hogy az elmeegógyító-intézetek tisztviselői, alkalmazottai, az ápolók, házi-cselédek és szolgák készpénzben kapják italjárándóságukat. Az elmebetegek kórállapotára nézve a szeszitaloktól való teljes tartózkodás lévén kívánatos, egyttal arra is fölhívom, hogy a szeszitalok ételapi rendelkezését szüntesse meg és gondoskodjék arról, hogy az elmebetegek sem mulatságokon, sem ünnepeken, sem más alkalmakkor szeszitalokhoz ne juszanak.«

* **Ki akar hajó-suhano lenni?** Bármennyire hangoztassuk, hogy tengerre magyar bizony a magyar fél a víztől, meg a hajóköttől. Nem igen akadnak hajósuak, matróznak beálló magyar legények. Pedig nem rossz kenyér ám a tengeren szántani sem. Most a honvédelmi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságokhoz annak kihirdetésére, hogy aki hajó-suhano akar lenni jelentkezzék. A cs. és kir. haditengerészethez hajó-suhancoknak felvétetnek oly ifjak, kik 15 évüket betöltötték, de még nem 17 évesek, magyar állampolgárok, teljesen egészségesek, kifejlettek, jószeműek és kifogástalan előéletűek. Egyelőre teljes ellátást és 13 kor. 80 fillér havi zsoldot kapnak. Aki nem fél a víztől, álljon kötélnél!

* **Elvesztett 100 koronás.** Dr. *Moskovits* József hetese *Fodor* Ferenc múlt hó 31-én délelőtt a felváltás végett reabizott 100 koronás bankjegyet a Bémer téri Savoly üzletből kijövet elvesztette. Minthogy a rendőrség az eddigi nyomozás révén annyit megállapított, hogy a hetes tényleg elvesztette a bankjegyet s azt is tudja már, hogy ki lehetett a megtaláló, ez eton hívja fel az illetőt, hogy 4 nap alatt annál is inkább szolgáltatassa be a bankjegyet a rendőrségre, mivel ellenkező esetben bünvádi eljárás alá kerül. A talált tárgyat 8 napon túl büntetés nélkül senki magánál nem tarthatja.

* **Hirtelen halál.** *Korodi* János 34 éves pincér Alapi-u. 13. sz. a. lakásán tegnap este 7 óra tájt hirtelen elhalt. Az előhívott dr. *Mayer* László tb. főorvos a hullán külerőszak nyomait nem látott s miután az is megállapítást nyert, hogy az elhunyt orvosi kezelés alatt állott, a hullát a lakáson hagyta a hatóság s megengedte, hogy boncolás nélkül temessék.

* **Bitangóságban** találtak 3 tehenet. Ha gazdájak 8 nap alatt nem jelentkeznek, akkor a tehenek dobra kerülnek.

* **A régi harag.** Tegnap éjszaka *Tinkó* János régi haragosát *Máris* János kocsi a Magyar-utca elején orozva megtámadta és leütötte. Teites ezután elszaladt. *Máris* János

nemsokára magához tért, s az esetről jelentést tett a rendőrségen. Az ügynek a büntető bíróság előtt lesz folytatása.

Előfizetési felhívás.

Tizenötödik évfolyamába lépett lapunk. Tizen-négy küzdelmes évre visszatekintve, lehetetlen, hogy a múltkból erőt, reményt ne merítsünk a jövőre.

A jövő azé lesz, aki a közvéleményt irányítja.

A keresztény Magyarország becsületes és hazafias hivei nem téveszthetik szem elől, hogy Magyarország csak mint keresztény állam állhat meg s hogy az általános választói jogjegyében ujjaalakuló Magyarországon szükséges égetően szükséges a keresztény ideálokkal áthatni az egész nemzetet, a legmagasabb és legalacsonyabb rétegeket egyaránt.

Az újév küszöbén tehát nemcsak az előfizetések megújítását kérjük; kérjük e mellett lapunk hathatós terjesztését. A mi lapunk legyen a mi zászlónk, mely küzdeni és győzni tudó hatalmas sereget sorakoztasson maga köré.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

A Tiszántul
szerkesztősége és kiadóhivatala.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Velencei kalmár.

Szerda délután: Csókkirály, este: Náni.

Csütörtök: Velencei kalmár.

Péntek: Tatárjárás.

Szombat: Parasztbecsület. Harag.

Vasárnap délután Sultán. Este: Pádua hercegnője.

Pádua hercegnő. Vasárnap este nevezetes premier zajlik le a Szigligeti-színházban. *Wilde* Oszkárnak egyik ismeretlen alkotását: *Pádua hercegnőjét* mutatják be. Ezt a drámát eddig még a világ egyetlen színházában sem adták elő. A premierre erősen készül a társulat.

Ünnepi előadások. Szerdán, vízkereszt napján, két előadás lesz a színházban. Délután a Csókkirályt, *Sztojanovics* Jenő gyönyörű, regényes, fantasztikus operettjét adják elő. A darabot eddig csak esti előadásban látta a közönség. A Csókkirály mulattató szövege és hűbájos, melodikus zenéje bizonynyal telt házat fog vonzani. Estére újra szóhoz jut a nagyváradai színpadon *Follinusz* Aurél Náni c. népszínműve, mely a magyar népszínművek sorában a maradandó darabok között foglal helyet. Az a kedves kép, melyet a szerző a sváb-népeletről megrajzol, egyszerű, hangulatos és valóban élethű. A Nánit nálunk is nagyon szeretik s így felelevenítése általános tetszésre talál.

A velencei kalmár. Nagyszabású művészi feladatra vállalkozott a Szigligeti-színház drámai személyzete azzal, hogy előadja ma este Shakespeare egyik legragyogóbb remekét: *A velencei kalmárt*. Hosszabb idő óta készülnek erre a klasszikus estére, a mely bizonynyal meg is hozza a maga anyagi és erkölcsi eredményeit. A darab címszerepét *Sik* Rezső játssza. A többi szerepek is elsőrendű erőknél vannak kiosztva.

IRODALOM.

Reménységünk. Egész új alakban jelent meg a 14 évfolyamban lépő *Reménységünk* januári száma. A *Reménységünk* havi — 64 hasábos, művészies képekkel díszített — folyóirat az Oltárszentség imádás és Mária tisztelet

terjesztésére. Nagy súlyt fektet úgy a felnőttek, mint a gyermekek gyakori sz. áldozására. »Világzemle« rovata igen érdekes tartalommal jelen meg. Don Bosco életrajzát is fogja hozni ez év folyamán. E folyóiratot melegen ajánljuk a nagy közönségnek és a papoknak. Ára egész évré 3 korona. Mutatványszámmal szívesen szolgál a *Reménységünk* kiadóhivatala, Kiskunmajsza.

A Szent-István-Társulat pártoló tagsága. A Szent-István-Társulat még folyóirataival, tudományos kiadványaival a művelt köröknek nyújt orvosságot vagy immunizáló szert az istentagadó és hazátlan tudomány mérge ellen, addig népiratkái, főként pedig *népies pártoló tagsága* az egyszerű emberek ezreit akarja visszahódítani Krisztusnak, a hazafiságnak, a józan és becsületes életnek, a polgári erényeknek. A haszon reménye nélkül, egyéb kiadványainak üzleti hasznát hozva áldozatul, évről-évre a jó könyvek olyan kis kollekcióját dobja a könyvpiacra, amelyért irigyelnek bennünket még az e téren ugyan csak elől haladó német katolikusok is. Mindazon könyvecskék, amelyeket eddig küldött népies pártoló tagjainak a társulat, színe-java voltak a magyar irodalomnak. Édes hazánk viszontagságos multját, az anyaszentegyház szenvedéseit és diadalát, az előítéletek és babonák lerontását s gazdasági dolgokban való jó tanácsokat tartalmaztak. A szép és jó életre neveltek s megtanítottak a tudomány eredményeire.

Most ismét kopogtat ajtónkon hasznos könyvecskéivel a Szent-István-Társulat. — Az előbbi évek gyönyörű kiadványaihoz nem méltatlan társakat kínál. *Naptára* most is elsőrendű, az *Új Kis Tükör* III. része illő folytatása az egész országban nagy tetszéssel fogadták két elsőnek *A kis gazda tanácsadója* nyomán haszon, pengő arany vagy ropogó bankó tölti meg a jó tanácsokat megfogadó gazdáknak erszényét, a *Szentségek élete* pedig lelki haszonnal lát el; a közélet harcaiban megbecsülhetetlen szívóssággal övezi lelkünket; megmutatja, hogy a szentek és mártírok mennyit szenvedtek és áldoztak, mennyit dolgoztak, mennyit törtek, csak hogy meg ne szegjék a hithez, az elvekhez való ragaszkodásnak szent kötelességét.

Egyik jobb könyv, mint a másik. S a nyelvük perdülő, mentes az új hirlapi magyarság csetlő-botló esetlenségétől. A szellemük kitűnő, kiállításuk pedig a legjobb, amire a magyar nyomdaipar egyáltalában képes. Áruk a szokásos évi két korona, mely összeg csak részben fedezi az ezen kiadványokkal nagy áldozatot hozó társulat költségeit.

Liliomok lilioma a címe sajtó alatt levő új, vallásos verskötetemnek, mely csupa Márta-dalokat tartalmaz, miket jejes mesterek: Beleznay Antal, Demény Dezső, Dombay Arthur, Járossy Dezső, Kersch Ferenc, Kontor Elek, Lányi Ernő, Sztójánovits Jenő, Tarnay Alajos, Vavrincez Mór s más elsőrangú zeneszerzők melódiáival már országsszerte énekelnek templomokban, vallásos és hazafias hangverseken, családi körökben. E ciklusnak címe: *Máriadalok*. Az inkább szavalásra alkalmas Mária verseket a Hangulatok című ciklus csoportosítja. A 11 éves (176 oldalas) kötet 1909. február végén jelenik meg. Külső csinoságáért kellő kezesség, hogy a Szent-István-Társulat jőnevű műintézete, a Stephaneum állítja ki. Előfizetési ára: 2 korona (a bolti ára 3 korona lesz) Gyűjtőknek 5 beküldött előfizetési összeg (10 korona) köszönetül 1 tiszteletpéldányt küldök. Előfizetési összegeket csak 1909. febr. 15-ig fogadok el címemen: Budapest, VIII., Márta-utca 18, 1, 24. Február 15 után 3 koronáért címemen kívül megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében: Budapest, IV., Kecskeméti utca 2. Tisztelettel *Szepessy* László.

Külpolitikai Almanach. A Korosvárott megjelenő »Ellenzék« című napilap most lép fennállításának harmincadik évfolyamába s ebből az alkalomból »külpolitikai almanachot« adott

ki annak jelöl, hogy a magyar vidéki sajtó is figyelemmel kíséri a külpolitikai eseményeket. A füzeten Lévay—Beaulientől, Loiseantól, Hepp Sándortól, De Geranda Félixől, Knadehull—Hagessenől, Recoulytól, Horytól, dr. Ajtaytól és az »Ellenzék« felelős szerkesztőjétől, Magyar Mihálytól olvasunk tartalmas cikkeket.

Kath. Hitterjesztés Lapjai. A kitűnő, régi folyóiratnak új szerkesztője, dr. Lesyán Endre vezetése alatt most jelent meg az első füzete, a következő érdekes és változatos tartalommal: Az olvasóköz. — A katolikus hiterjesztés — Rabszolgaság és rabszolgakereskedés a 20-ik században. — Kath. Missió Monstrálban. — Missió tudósítások: Kína. Jézus szent gyermekségének műve Wenchou-ban. Kamerun. — Marokko. — Statisztika a hiterjesztés jelenlegi állapotáról. — X. Pius Pápa a hiterjesztés művéről. Kegyes adományok. Képek: Loyolai Ignác küldi Xaveri szent Ferencet a japán missióba. — Vieter Henrik, püspök, kameruni apostoli helynök. — Papnevelő intézet külmisziók számára Párban. — Mária szeplőtelen Szivéről vezetett hitbírdetők háza Scheutban Brüsszel mellett. — Lazaristák anyaháza Párisban. — Balkán: Részlet egy fau utcájából. — Balkán: Egy keresztény házaspár — Afrika: Pihenő rabszolgák. — Afrika: Részlet a rabszolgaútból.

Az Országos Magyar Iskola Egyesület 1909. évi naptára *Abrányi* Emu és *Szendy* Károly szerkesztésében a napokban jelent meg. Az izléses kiállítású naptár az egyesület beszámolója és céljainak rendkívül ügyes, agitatórius ismertetése mellett új dolgokat is nyújt. A naptárak közismert — rendszerint összetakolt — szépirodalmi rovata helyett igen tartalmas cikkeket közöl a magyar nemzeti kulturáról. *Halász* Ferenc min. tanácsos a Nemzeti népnevelésről irt. *Abrányi* Emil, a magyar föld, a magyar haza és magyar társadalomról irt poétikus cikket. A naptárt levélbeli kiváságra és 60 fillér beküldésé ellenében mindenkinek megküldi az egyesület központi irodája (Budapest, középponti városháza, I. kapu, félmelet, 41. ajtó, telefon 113—65.)

MULATSÁG.

A nagyváradi helyőrségi tisztikar mulatságai. A nagyváradi helyőrség Katonai Tudományos és Kaszinó egylete a Kereskedelmi Csarnok nagytermében három estélyt fog rendezni. Az estélyek kétségtelenül legfényesebb mulatságai lesznek az idej farsangnak. Az első estély január 9 én lesz, melyet hangverseny fog bevezetni. Január 23-án táncestély lesz s február 13-án táncal egybekötött művészestély lesz. Az estélyek közül legérdekesebb lesz a január 23-iki, melyen úgy a hölgyek mint az urak álarcban fognak megjelenni. Az estélyek kezdete 9 órakor lesz.

IPARÜGYEK.

Mestertanfolyam önálló cipész iparosok részére. A m. kir. technológiai iparmuseum az ipartestület vezetőségével karöltve a nagym. kereskedelmi miniszter felhatalmazása alapján önálló cipész iparosok részére Nagyvárad városában mestertanfolyamot rendez. Az oktatás tárgyai: cipész ipari szakrajz, lábana-tómia és kaptafa igazítás, mértékvetel, alj-munka, áru ismertetés és az áruk kalkulációja. A 4 hétre terjedő tanfolyamon a délutáni órákban 2—6-ig a szakrajzoktatás közös, a délelőtti órákban pedig a szaktanító az iparos mestereket kívánságukra műhelyükben keresi fel és szolgál azoknak utmutatással mesterségük fontosabb gyakorlati munkáival. A tanfolyamra, — mely a jan. közepétől február közepéig eső munka-

szünet alatt rendeztetik — 20—25 önálló iparosmester vétetik fel. A beiratások bezárólag január hó 10-ig mindenkor d. u. 4—6-ig alul-írottánál eszközöltetnek. Nagyvárad, 1909. jan. 2. *Szűts* Izsó iparisk. igazgató, a tant. vezetője

TÁVIRATOK.

A keleti bonyodalom.

Belgrád, január 3. A szkupstina mai ülésén több szónok felszólalása után Pasics, az óradikálisok pártvezére által javasolt következő napirendet fogadták el:

A szkupstinát mélyen meghatja az a rokonszenv, amelynek ezen, a szerb nemzetre nézve súlyos pillanatban az orosz nép és az orosz állam képviselői, Angolország, Olaszország és Franciaország juttattak kifejezésre. A szkupstina ezeknek a szerb nép nevében legmélyebb köszönetét fejezi ki. A szkupstina meg van győződve arról, hogy a rokonszenv a szerb ügy igazságából, valamint az érdekek közösségéből keletkezik. Épp ezért reméli, hogy a hatalmak különösen pedig a testvér Oroszország tényleges támogatásában részesíteni fogja. A szkupstina figyelemmel hallgatta meg Milovanovics külügyminiszter beszédét, amely után elvárja, hogy a szerb kormány minden intézkedéssel és erejével azon lesz, hogy a belügyi egyezmény revíziója alkalmával Szerbia és Montenegro részére a teljes politikai és gazdasági függetlenséget biztosítsa. A szkupstina meggyőződése szerint ez csak akkor következik be, ha Bosznia és Hercegovina a szultán szuverénitása alatt, mint fejedelemség nemzetközi státusszal fog rendelkezni, természetesen a nagyhatalmak garanciája mellett, egyidejűleg biztosítván Szerbia és Montenegro territoriális összeköttetését Bosznia- és Hercegovinán át biztosítván Szerbia szabad tranzito forgalmát az összes vasuti irányokban és az összes államokban.

Milovanovics külügyminiszter a kormány nevében elfogadta a napirendet, mire azt az összes szavazatokkal Kaszlerovics szociáldemokrata szavazata ellenében elfogadták.

Konstantinápoly, január 3. Az osztrák-magyar nagykövetség tegnap több bojkott-incidenszt jelentett be a portán.

A bolgár ügyvivőség tegnap a bolgár kormány távirati utasítására a nagyvezérnél lépéseket tett a bolgár áruk bojkottja ügyében.

A görög követ tegnap a nagyvezérnél a Kréta ügyében rendezendő lépések ügyében interveniált. Utalt Görögország korrekt magatartására és a porta figyelmét barátságosan arra hívta fel, hogy az ily tüntetések megzavarhatják a kölcsönös jó viszonyt és a két állam érdekeit súlyosan sérthetik.

Zavargások Ispahánban.

Teherán, jan. 3. Ispahánban nagy zavargások voltak. A Bakhiarem-törzs betört a városba és mindent kifosztott.

Marakkó.

Tanger, január 3. Az összes hatalmak képviselői felkérték a doyent, hogy Muley Hafid elismerését kifejező jegyzéket adjon át. A jegyzéket holnap fordítják arra a nyelvre és átadják a szultán itteni képviselőjének.

A francia szenátusi választások.

Páris, január 3. A mai szenátusi választásokon 23 balpárti republikánust, 24 radikalistát, 20 szocialista radikalistát, 8 progresszistát és 4 konzervatívot választottak. 24 pótválasztás szükséges. Megválasztották többek között Clemenceaut, Destournelles, De Constant, Sarrien Bienven Martint, Ereycinet, Mascurard, Ribot, 15 kamarai képviselőt választottak szenátorra.

Pestis.

Konstantinápoly, jan. 3. A beyreuthi francia kórházban három tüdőpestises megbetegedés fordult elő, melyek közül kettő halálos kimenetelű volt. Más betegeken gyanus szimptomákat konstataáltak.

Igazságszolgáltatás.

Az 1909. évi esküdtek.

A folyó évben működni fogó esküdtek névsorát most adta közre az esküdteket összeállító bizottság. A névsor a következő:

Bumbera István, Conrád Gyula, Czinczár Mór Nagyszalonta, Czoczek Alajos, Csanak Jenő M.-Peterd, Csapó Dezső Darvas, Csapó Zoltán, Csatóy István, Cathó Elemér B.-Nagybajom, Csávássy Gyula, Cseh Károly B.-Nagybajom, Csengeri Antal Margita, ifj. Csepregi Mihály Nagyszalonta, Cseresnyés Albert, dr. Cseresnyés Béla, Cservenka Géza, Csete Mihály Nagyszalonta, ifj. Csete Mihály Nagyszalonta, Csókos János Nagyszalonta, Csobánecz Lajos, Dajka Endre, Dancsházy Lajos B.-Sz.-Márton, Darvassy Lajos, Deák György, Debreczeni György Székelyhid, ifj. Debreczeni Lajos, dr. Demetrovits Elek, dr. Dénes Sándor, Derneyi Ferenc, Déry János, Detrich Endre Tenke, Deutsch Dávid, Deutsch Károly Ignácz, Diósi Soma, Hant Frigyes, Hant Gyula, Hanzóly István, Hanzlián Ede, Hegedűs Árpád, Hegedűs Perenc Kis-Jenő, id. G. Hegyesi Pál Bors, dr. Hegyesi Pál, Hermann János, Hirschmann Ede, Hoffbauer Pál, Hoffmann Henrik Nagyürög, Hollós Dezső, dr. Hoványi Gyula, Hraniczky Károly, id. Hunyady János Nagyszalonta, Huzella Gyula, dr. Imrik Gusztáv, Ineze Lipót, dr. Istvánffy István, Jakab Mór Érmihályfalva, Jakabfy Árpád, Jakabfi Lipót Élesd, Jámber István Nagyszalonta, Jancsó Dezső, Jancsovits Jenő, Jánossy Lajos, Jász Károly Kisjenő, Javarek János Székelyhid, Jellenz József, ifj. Jelinek Ferenc, Jelinek Géza, Jenei Albert B.-Nagybajom, Jenei Menyhért Nagybajom, Jenei Zsigmond B.-Nagybajom, Jerzsák István, Joó Lajos, Julier Károly, Juricskay Zoltán, Rikosz, Kaczián Károly, Kágyi Lajos, Kállay József Mezőtelegd, Kálmán Sándor, Kálmán Sándor, Karácsony János Berettyóújfalú, Karaguly László, Kaszó Gyula Rév, Katona Bálint, Kelemen Kálmán, Kelepecz Dezső, Keller József, Kenyeres János Nagyszalonta, Kerosztesy Károly Kisszántó, Keszte István, Keszthelyi Zoltán, Keztyús János, Kigyósi János Biharpuspöki, Kinter Mihály Berettyóújfalú, Kinter Mihály Berettyóújfalú, Kirschner Mór, Kiss Dániel Komádi, Kiss Dávid, Kiss Ernő Kisháza, dr. Kiss Géza, Kiss Károly, Kiss Károly, Klemens Péter, Klein Márton Nagybajom, Klobusitzky Béla Monostorpetri, Klobusitzky Tibor Monostorpetri, Knauer Károly, Kolliner Miklós, Komlóssy József, Komzsik Alajos Félix-fürdő, Kovácska Ferenc, Koppányi András, Korbély József, Kornstein Hermann Nagyszalonta, Korom József, Koztmann János, dr. Kotzó Jenő, Kovács Albert Sarkad, dr. Kovács S. János, Kovács József Mezőtelegd, Kovács József Vánesod, dr. Kovács Lajos Berettyóújfalú, Kovács Lajos Nagyszalonta, Kovács Lajos Székelyhid, Köblös Ferenc, Kövér Endre, Krisár Rezső Less, Kriszta Sándor, dr. Krüger Jenő, Kugler Albert, Kugler Antal Berettyóújfalú, Kurczer Albert, dr. Kurländer Ede, Ladányi Károly Biharpuspöki, ifj.

Lakatos Imre Bihar, Lakatos Lajos Bihar, Lakos Lajos, dr. Lánecz József, Láposi Lajos, Laszki Armin, Lausoh Károly, dr. Lázár Aurél. (Folyt. köv.)

Megbüntetett kivándorlási ügy-nők. A tenkei járásban a múlt évben oly tömegesen váltották az utleveleket, hogy gyanút keltett a hatóságnak és megindította a nyomozást. A nyomozás során Gróza Károly görbedi lakosra bebiztosítást nyert, hogy ő esábitja a kivándorlásra az embereket. A tenkei főszolgabíró emiatt egy hónapi elzárásra és 300 korona pénzbüntetésre ítélte az ügynököt. Gróza meg is nyugodott az ítéletben, csak most, amikor végre is akarják azt hajtani rajta, nem akarja a büntetéspénzt megfizetni, hanem kéri a főszolgabíró, hogy a 300 koronáért is elzárást szabjon ki rá, mert ő szívesebben ül, mintsem hogy fizessen.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, dec. 31.		
Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt. — — — —	— — — —	10.38
Rozs okt. — — — —	— — — —	8.96
Zab májusra — — — —	— — — —	— —
Zab okt. — — — —	— — — —	7.04
Tengeri máj. 1908.	— — — —	6.85
Tengeri jul. — — — —	— — — —	6.69

Ertéktözsde.

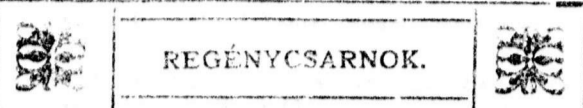
— Délután 4 órakor. —

Budapest, dec. 31.		
Osztrák hitelrészvény	— — — —	631.25
Magyar hitelrészvény	— — — —	748.—
Leszámitoló bank	— — — —	743.75
Rimamurányi	— — — —	561.50
Osztrák-m. államvasuti részv.	— — — —	692.25
Közuti vasut	— — — —	552.—
Városi villamos vasut	— — — —	269.—

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. dec. 31.

Magyar arany járadék 4 száz.	— — — —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	— — — —	93.25
Magyar koronajáradék	— — — —	82.75
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	— — — —	240.—
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	— — — —	95.50
Magyar nyeresémi sorsjegy kölesön	— — — —	93.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	— — — —	94.50
Osztrák járadék papírban	— — — —	186.—
Osztrák járadék ezüstben	— — — —	145.—
Osztrák járadék aranyban	— — — —	97.25
Osztrák korona járadék	— — — —	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	— — — —	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	— — — —	197.50
Magyar hitelbank-részvény	— — — —	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	— — — —	730.—
Magyar hitelrészvény	— — — —	748.—
London vista	— — — —	631.50
Páris vista	— — — —	689.50
20 márkás arany	— — — —	23.51
20 frankos (Napoleonder)	— — — —	19.02
Német birodalmi márka	— — — —	117.96

EMIKE.

IRTA:

HAJDU IMRE.

(Folytatás.)

21.

— Biz igen! de most az egyszer szó ide, szó amoda, hát meggyünk-e arra a tegnapi tervezett agarászatra?

— Hogy meggyünk-e? — meggyünk bizony.

— De hisz' ezt sem tűz, sem víz nem mossa el.

— No ha meggyünk, akkor itt a papramorgó, törüljétek ki a szemeteket, azután egy, kettő három, ugrani kell abból a vacokból s szaporán elbánni az öltözködéssel.

Ezzel azán odanyújtá az óriási butykoszt, melyből egy-egy kövér kortyot húzva, a lehető gyorsasággal fogtuk az öltözködéshez.

Öltözködés közben csak mosolyog én rám az én Pista barátom, amint a sok fényes gombbal kikikornyázott s tenyérszerű veres posztóval díszített bőrs lovagló nadrágot, sarkantyus csizmát, ezer pitykés dolmányt és mellényt öltöztem magamra.

— Mit mosolyogsz te Pistukám, — kérdém a jókedvű fickót.

Ő azonban nem válaszolt, hanem folyvást mosolyogva kérde Istvántól:

— Értesz?

— Hogy ne értenélek, azt akard tudtomra adni, nemde? hogy Aladár milyen csinos betyárbőrbe buvik; hja barátom hiába, Aladár nagy mester, ő jóelőre megérzi hol van a szép eladó a háznál s aként intézi aztán dolgait.

— Valóban nem értettél meg, azt akartam mondani, hogy ha Aladárt ily cifra ruhában darutollas kalappal, csinos mivű dohányzacskójával s remek karikásával, cifra sallangos lován a Filemon urficskák szemügyre veszik, egyszerre úgy szétkapják, hogy még hirmondónak sem hozunk belőle csak egy darabot.

— Bizony he! mondasz valamit, veti oda, kissé komolyabb arcot vágva István.

— Soh' se busuljatok, ott leszek én akkor, — egészítém ki kacagva a fentebbi megjegyzéseket, mire az öltözködéssel mindketten elkészülünk.

Alig végeznék be az öltözködést, már hallatszott az érkező paripák nyertése s patkóik dörgése a kövezett előcsarnok előtt s ugyane percben hívtak reggelizni is.

A nagy ebédelőbe mentünk, hol a nyájas háziasszony nehezen várt a reggelivel.

Itt feleslegesnek tartjuk elősorolni ama formaságokat, melyek uri házaknál ily s hasonló alkalmakkor szoktak gyakorlatba vétetni, csak annyit szabadjon megis megemlítenünk, hogy a szives házi asszony váltig kínálta étkeit, a nyiltszívű házi ur pedig váltig sürgetett az indulásra, amiből aztán az következett, hogy a házi asszony jól megpirogatta férjét nyugtalankodásáért.

— Már lelke, megengedj! de ha akarunk, menjünk s ha nem akarunk maradjunk, én higyjétek meg, azt sem bánom, mert reményem időnket itthon is kedélyesen eltölthetjük; de tudnotok kell, hogy ilyenkor milyen nyugtalan szokott lenni Filemon bá —

— Biz én nekem Filemon bácsi ide, Filemon bácsi oda, — vág István szavába nevetve a mindég rózsás kedvű Pista barátunk, mialat egy szép sonkaszedetet szállított kiürült tányérjára, — de én biz előbb nem mozdulok a herköpáternek sem, amíg ezt a szép szedetet meg nem ettem; mert én azok közül az emberek közül való vagyok, kik azon loyális elvet vallják, mely szerint jobb reggel valamit, mint egész nap semmit.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUOSKICS GYULA.

DENT GLOVES ÉS FOWNES GLOVES

A VILÁG LEGJOBB KEZTYÜI KAHATÓK. PFAFF CZÉGNÉL

PFAFF CZÉG VADÁSZ KÜLÖNLEGESSÉGEI MEGÉRKEZTEK

PFAFF CZÉG LONDON PARIS ÉS BERLINI NYAKKENDŐ ÚJDONSÁGAI PAZAR VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK

Nagy alkalmi vásár.

Legcélszerűbb ajándéktárgyak

hölgyek és urak részére.

Külön gyermekjáték osztály.

Szép kivitelű gyermekjáték-ujdonságok.

Francia babák óriási választékban és rendkívüli nagy választék játék különlegességekben, melyek legolcsóbban kaphatók

Waldmann Ernő

Diszmuárak, sport és utazó cikkek üzletében, Rákóczi-ut, az Orsolya-zárdával szemben.

Interurban Telefon 371.

Szekely Imre

elsőrangú uri- és női fehérnemű tisztító intézete

Nagyvárad

Színház-utca 4.

Kant Frigyes

üveg- és porcellán kereskedése Nagyvárad, Kossuth-utca, Mezey-ház.

Telefon szám: 474.

Bartos K. és Tsa

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2. Bazar-épület.

Kiszárolagos harisnya és ernyőkülönlegességek. — Állandó nagy raktár férfi-, női- és gyermek-harisnyákban s keztükben a legegyszerűbből a legfinomabbig, továbbá eső- és napernyők. — Folytonos újdonságok! — Javítsok gyorsan eszközölnék. — Pontos kiszolgálás. — Szolid árak. —

Preis R.

Paplan, madrac, szalmazsákok, paplanlepedő, párnahuzat toll állandóan kapható az ágynemű raktárban

Kossuth-utca 12.

Menyasszonyi kelengyét elkészít ugyszintén művészi kézimunkákat

Kronemer Testvérek

Nagyvárad, Bazar-épület színházzal szemben.

Menyasszonyi kelengyét Vásznat és Fehérneműt csakis

Strohmayer Pál

cégtől vegyünk!

Raktár: Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám a kishíd mellett.

Telefon 166.

Telefon 166

Karácsonyi vásárunk felülmul minden versenyt.

Divat selymek 75 krtól.

Női divat szövetek 46, 63, 82 kr.

Mosó barketek 22, 28, 33, 40 kr.

Mosó borduros delin 24, 26, 28 kr.

Raktárunk egyéb készlete dec. 31-ig tetemesen le van szállítva.

KLEIN TESTVÉREK divatáruháza, Zöldfa-ut elején.

Kovács József

katonai- és polgári cipész. Ortophéd munkák.

Nagyvárad, Beöthy Ödön-utca 35.

Megnyitak a Fekete Sas nagyszállóda éttermei.

Nagyvárad valóságos látványosságát képezi a Fekete Sas éttermei és földalatti (souterrain) vendéglőhelyiségei. Pazar fény közepette a legmodernebb berendezkedés biztosítja a kitűnő kényelmet ezen helyiségekben.

Kitűnő magyar és francia konyha, kiváló bel és külföldi borok, Dréher féle dupla márciusi sör.

Társas étkezések céljára a legalkalmasabb helyiségek állanak rendelkezésre. Valóban méltán rászolgál ezen helyiség és annak fáradságot nem kímélő bérloje **BENRÁD ALBERT** arra, hogy a nagyközönség őt pártfogásban részesítse.

Magyar kir. államvasutak Budapest jobbpárti üzletvezetősége.

55003—1908. II. szám.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak budapest—gödöllői, budapest—frenyvárosi, hatvani, valamint esztergomi osztálymérnökségeinek területén levő póce- és szemétdödrök kitisztítási és kihordási munkáinak biztosítására nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

Pályázókat a költségvetéssel felszerelt jogérvényes és bélyeggel ellátott ajánlatnak 1909. évi január hó 15-ére 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest—jobbpárti üzletvezetőség titkárságánál leendő benyújtására felhívjuk.

Bánatpénz fejében legkésőbb 1909. évi január hó 14-én déli 12 óráig 800 korona készpénzben vagy állami betétekre alkalmas értékpapírokban gyűjtőpénztárunknál leteendő.

Készpénz után kamat nem követelhető, az értékpapírok a budapesti tőzsde legutóbbi, de 14 napnál nem régebbi árfolyama szerint és a névértékkel meg nem haladó értékben fogadtatnak el. — Takarékeket könyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek terítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy, az ajánlatához nem csatolandó.

Szóbanfogy munkákra esakis magyar állampolgárok pályázhatnak.

Az ajánlatok között a szabadválasztási jogot magunknak tartjuk fenn.

Az ajánlat benyújtásához, valamint a munkák létesítéséhez kötött feltételeinket alább közöljük:

Az előforduló munkák, átalány ár mellett fognak kiadatni.

Az átalány árak az ajánlatban tisztán és olvashatóan számokkal, valamint betűkkel is kiírandók.

Az ajánlati árak úgy az egyes osztálymérnökségek területén levő póce- és szemétdödrök kitisztítására, valamint az összes munkára kiteendő.

Fenntartjuk magunknak a jogot, hogy az egyes osztálymérnökségeknél előforduló munkákat külön-külön is kiadjuk.

Javított nagy vakarások nyomát viselő ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A szerződés három évre vagyis 1909. évi február hó 1-től 1912. évi február hó 1-ig kötöttik.

A teljesítendő munkákra vonatkozó bővebb adatok, valamint az ajánlati minta pályázati feltételek az ajánlati költségvetés, alulírott üzletvezetőség pályafentartási osztályában (külső Keresési-ut. szemben a keleti pályaudvar érkezési oldalával) I. emelet 49. sz. szoba, naponta a hivatalos órák, alatt megszerezhetők.

Budapest, 1908. december 30.

A m. kir. államvasutak budapest—jobbpárti üzletvezetőség.

A NAGYVÁRADI TAKARÉKPÉNZTÁR
Szent László-téri sarokházánál egy
Teleky-utcára nyíló

BOLTHELYISÉG azonnal kiadó.

Közgazdasági Korona Takarékos és Hitelszövetkezet.

Belépési felhívás

a **Közgazdasági Korona Takarékos és Hitelszövetkezet**
II. évtársulatába.

A második évtársulat 1909. január hó 1-én kezdődik és tagjait három éven át üzletrészenként 1 korona befizetésére kötelezi.

Három hónapon át történt befizetés után amennyiben a részletek pontosan be lettek tartva az összeg 1/3 részét a belevők kölcsön vehetik.

A beiratások üzletrészenként 20 fillér beiratási díj lefizetése mellett a Közgazdasági Bank Részvénytársaság (Teleki-ut. 10.) üzlethelyiségében s a körözött aláírási iven történik.

A heti egy koronás üzletrészeket minden helybeli szövetkezeti tag lakására küldött, óvadékkal bíró pénzügyes szolgálja szedi be.

A vidéki szövetkezeti tagok befizetéseiket a postatakarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

Közgazdasági Korona Takarékos és Hitelszövetkezet.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a.
TELEFON 180. — TELEFON 180.

Gazdálkodóknak gépolaj továbbá zsír, kátrány stb. Vidéki kereskedőknek cipőkrém, parkett fényezőmáz, Emke lakkok stb. vételénél legnagyobb arányú kedvezmények.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa *darabja 4.50 kor.* 100 gyertyásé *7 kor. 50 fill.*

10 db. egyidejű vételnél 10% eng.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű **izzólámpa különlegességek**, fényképezési lámpák, ugyancsak 5 százalékkal **kartell áron alól kaphatók.**

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön céllal épített nagy

← **csillár-raktárunkat** → megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos mozi lámpákat

1. lévőtől 12 lévőig minden nagyságban

Elvállaljuk

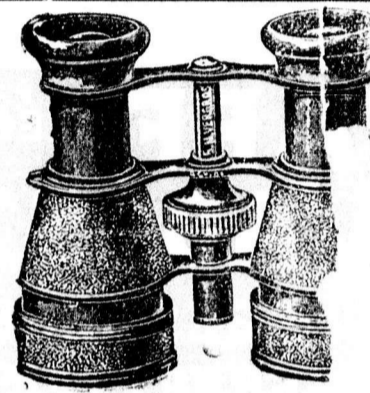
és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett

Költségvetések ingyen

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat

Megfelelő szemüvegek orcsiptetők, francia színházi látcsövek, kipróbált hőmérők, mérnöki műszerek nagy választékban kaphatók

Klein Húgó

látcsőszéknél Nagyvárad, Rákóczi-út (Orsolya zárda.)

← Javítások rögtön eszközölte tnek! →
← !! Saját műhely! →